

Skole-virksomhedssamarbejde

VERSION 1.0

Hjørringmodellen

Hjørring Kommune

FORORD

Folkeskolereformen stiller krav om, at folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan samt styrke tilliden til og trivlsen i folkeskolen. Det skal blandt andet ske gennem varieret, eksperimenterende og anvendelsesorienteret undervisning i den åbne skole, hvor eleverne møder nye læringsrum og får mulighed for at lære på nye måder.

I den åbne skole møder eleverne virkeligheden uden for skolen. Skolen skal ud i samfundet og samfundet skal ind i skolen bl.a. gennem skole-virksomhedssamarbejde, hvor eleverne møder nye læringssammenhænge, bliver motiveret på forskellige måder og oplever mening, der bidrager til, at de bliver så dygtige, de kan og trives.

Peter Larsen
Skole- og Dagtilbudschef,
Hjørring Kommune

John Windbirk
Erhvervsplaymaker,
Hjørring Kommune

En virksomhed kan medvirke til at styrke undervisningen i folkeskolen ved at skabe mere autentiske læringsmiljøer for eleverne. Det er inspirerende og motiverende for eleverne at opleve klasselokalets teori blive brugt i virkelighedsnære problemstillinger hos virksomheden. Det kan give eleverne mod, skabe tillid til egne evner og give større lyst til at arbejde med skolens fag. Virksomheden kan også bidrage til at skabe interesse for særlige uddannelser og faglige områder, når elever ser jobfunktioner og fagområder anvendt i praksis. Det giver eleverne troværdige billeder af hverdagen og opgaverne på en arbejdsplads, og det åbner elevernes øjne for uddannelses- og karrieremuligheder efter skolen.

DEN ÅBNE SKOLE

Den åbne skole skal understøtte alle elevers læring, trivsel og motivation for videre uddannelse ved, at skolen samarbejder med aktører i sin omverden. Undervisningen skal være målstyret, differentieret og varieret samt inddrage nye læringsrum, som er motiverende og varierede.

Den åbne skole giver god mulighed for, at eleverne oplever en mere praksisnær og anvendelsesorienteret undervisning, og at eleverne praktisk kan erfare og fordybe sig i det, de lærer i undervisningen. Læringsrummet udvides og tilgodeser forskellige læringsstile hos eleverne, ligesom læringsparathed og motivation for læring styrkes.

Teori kobles med praksis, og eleverne får mulighed for at producere ting, løse konkrete opgaver og eksperimentere. Det skaber flere veje ind i læringen, så alle elever får et fagligt udbytte gennem det at opleve, handle og forstå.

Når eleverne møder virkeligheden uden for skolen i form af andre læringsrum og andre aktører i undervisningen, er der altså en god mulighed for, at eleverne får et større fagligt udbytte, at nysgerrigheden fremmes, og at deres trivsel og alsidige udvikling forbedres.

Skolen kan med fordel blive endnu bedre til at trække på de muligheder og kompetencer, der ligger i det omgivende lokalsamfund. Derfor sættes der med de skolepolitiske mål fokus på at bruge det lokale samfund til at åbne elevernes øjne for nye lærings-, dannelses-,

Skolepolitiske mål:

Den åbne skole styrker elevernes læringsudbytte og trivsel.

Samarbejdet med det lokale samfund giver eleverne nye lærings-, dannelses- og uddannelsesperspektiver.

og uddannelsesperspektiver i deres skolegang. Tillige sættes der fokus på, gennem samarbejde mellem skole, forældre og lokalsamfund, at elevernes læring er et fælles ansvar.

ERHVERVSPLAYMAKER

Skole-virksomhedssamarbejde skal give merværdi for begge parter, således at virksomheden og skolen opnår noget sammen, som de ikke kunne skabe hver for sig. Det er dog værdt at bemærke, at erhvervslivet og skoleverdenen repræsenterer to forskellige kulturer. Det kommer blandt andet til udtryk i forskelle i møde- og aftalekulturer og forskellige planlægnings- og tidsperspektiver.

Hjørring Kommune har med ansættelse af en Erhvervsplaymaker sat fokus på det forpligtende samarbejde og dialogen mellem skoler og erhvervsliv bl.a. gennem målrettet indsats ift. udvikling af læringskoncepter og -forløb. Erhvervsplaymakeren har således en afgørende rolle i forhold til at etablere kontakt, skabe rammerne og koordinere indsatser mellem skoler og erhvervsliv. Gennem praksisnære og relevante forløb skal skolen ud i virksomhederne, og virksomhederne ind i skolen. Erhvervs- og jobmuligheder anskueliggøres gennem mødet med den enkelte medarbejder i arbejdsituationen, og elevernes valg af uddannelsesretninger sættes i forhold hertil.

INDSATSER

Skolen ud i virksomhederne

Karrierelæring¹ er den gennemgående røde tråd indenfor de kompetenceområder, der er stillet op i læseplanen for det obligatoriske emne *Uddannelse og Job*. Det vil sige, at eleverne får en selvstændig erfaring med, hvad der sker i virksomheder og på uddannelsessteder i deres lokalsamfund. I stedet for at fokusere på valg af erhverv isoleret betragtet, får eleven hjælp til at reflektere over egen omverden og gøre denne refleksion til en læringsproces. Med afsæt i egne styrkesider og interesser klædes eleven på til at kunne formulere drømme og forventninger til fremtidigt uddannelses- og arbejdsliv.

Gennem skole-virksomhedssamarbejde får eleven indblik i 'hvad man laver, når man er på job', samt mulighed for at undersøge hvilken uddannelsesbaggrund medarbejdere i forskellige funktioner har. Skole-virksomhedssamarbejde bidrager på den måde positivt til elevernes motivation for fortsat læring og dermed til deres uddannelsesparathed.

¹ Law, 1999, 2001: Der tales om 4 niveauer for karrierelæring:

1. At opdage - finding out;
2. At ordne - sorting out;
3. At fokusere - checking out;
4. At forstå - working out, hvor de første niveauer forudsætter de andre.

KOMPETENCEMÅL (Uddannelse og job)

Kompetenceområde	Efter 3. klassetrin	Efter 6. klassetrin	Efter 9. klassetrin
Personlige valg	Eleven kan beskrive egne drømme og forventninger.	Eleven kan beskrive sammenhænge mellem personlige mål og uddannelse og job.	Eleven kan træffe karrierevalg på baggrund af egne ønsker og forudsætninger.
Fra uddannelse til job	Eleven kan beskrive forskellige uddannelser og job.	Eleven kan beskrive sammenhænge mellem uddannelser og job.	Eleven kan vurdere sammenhænge mellem uddannelse og erhvervs- og jobmuligheder.
Arbejdsliv	Eleven kan beskrive forskellige typer arbejde og arbejdsformer.	Eleven kan beskrive sammenhænge mellem job, arbejdsliv og fritidsliv.	Eleven kan vurdere sammenhænge mellem egne valg og forskellige vilkår i arbejdsliv og karriere.

Kilde: EMU Danmarks Læringsportal – Fælles Mål for emnet uddannelse og job.

Virksomhederne ind i skolen

Et skole-virksomhedssamarbejde understøtter den fagopdelte undervisning ved, at eleverne får mulighed for at afprøve de færdigheder og kompetencer, som de tilegner sig i klasseværelsets undervisning, i praksis.

Det bidrager med pædagogisk værdi til både den fagopdelte og den understøttende undervisning, så der opnås størst mulig kvalitet og effekt på elevernes læring og trivsel.

Inddragelse af fagkompetencer kan understøtte og underbygge de fagdidaktiske discipliner og dermed gøre faget mere anvendelsesorienteret og praksisnært.

Innovation og entreprenørskab

Skole-virksomhedssamarbejde kan være en væsentlig motivationsfaktor i det tværgående emne *Innovation og entreprenørskab*. Innovation og entreprenørskab kan indgå som integrerede dele af fagundervisningens indhold og form eller udmøntes i procesorienterede undervisningsforløb, der er karakteriseret ved processen fra idé eller mulighed til handling og realisering. Samarbejde med virksomhederne giver eleverne mulighed for at løse opgaver eller udfordringer stillet af virksomhederne. I samarbejde med virksomhederne har eleverne også mulighed for at afprøve deres egne ideer i praksis.

Definitioner

"Entreprenørskab er, når der bliver handlet på muligheder og gode idéer, og disse bliver omsat til værdi for andre. Den værdi, der skabes, kan være af økonomisk, kulturel eller social art."

(Kilde: Fonden for Entreprenørskabs hjemmeside: www.ffe-ye.dk)

"Innovation er en idé, der omsættes til praksis og skaber værdi"

(Kilde: Catharina Juul Kristensen, Lektor og innovationsforsker, Roskilde Universitet)

TYPER AF SAMARBEJDE

Der findes mange måder at organisere et samarbejde mellem skoler og virksomheder på. Valget bør tage udgangspunkt i, hvad skole og virksomhed vil med hinanden, og hvilke ressourcer og målsætninger de har til samarbejdet. Modellen tager udgangspunkt i stigende grad af gensidig forpligtelse samtidig med et stigende gensidigt udbytte af samarbejdet.

Projekt

Det mindst forpligtende samarbejde er projektsamarbejdet. Der aftales mellem skole og virksomhed konkrete projektrelaterede rammer og indhold, som danner udgangspunkt for samarbejdet. Indsatserne *Virksomhedsbesøg* og *Opgaveforløb* er sådanne korte projektrelaterede samarbejdsformer, som har til hensigt at koble teori og praksis, samt at gøre undervisningen praksisnær og vedkommende. Projektsamarbejder er typisk enkeltstående samarbejder, hvor det konkrete projekt er i centrum.

Partnerskab

Et partnerskab er en formel aftale mellem skole og virksomhed, hvor begge parter i højere grad forpligter sig hvad angår ressourcer, tid og involvering. Samarbejdet er længerevarende og tager afsæt i konkrete arbejdsrelaterede opgaver og funktioner, der er tilpasset elevernes faglighed og alder.

Adoption

Adoption er et tæt langsigtet samarbejde - eventuelt i flere år - med stor gensidig forpligtelse og udbytte. Kontinuerlige relationer og kontakter mellem elever, medarbejdere, lærere og forældre skabes, og der gives mulighed for at tænke virksomheden ind i forskellige fag, emner og undervisningssammenhænge, ligesom virksomheden kan indbyde klassen, forældre samt lærere og pædagoger til særlige arrangementer samt præsentation af nye produkter eller metoder.

NIVEAU 1 Virksomhedsbesøg

- Et eller flere korte afgrænsede besøg på og af en virksomhed som en del af et undervisningsforløb.
- Besøget giver eleverne indblik i virksomheden, dens produktionsmetoder, produkter etc.
- Eleverne løser opgaver for virksomheden eller bruger virksomhedens lokaler (fx. laboratorier) til at løse faglige opgaver.

NIVEAU 2 Opgaveforløb

- Eleverne får af virksomheden stillet en eller flere opgaver, som de skal komme med konkrete løsningsforslag til.
- Opgaveløsningen kan være en del af et fagligt undervisningsforløb sammen med virksomheden, eller den kan gennemføres som et element i skolens fagundervisning.
- Forløbet kan udgøre en del af en konkurrence, hvor flere klasser/skoler konkurrerer om det bedste løsningsforslag.

NIVEAU 3 Temauge

- Der udvikles et afgrænset undervisningsforløb sammen med en virksomhed med henblik på at gøre undervisningen i faget mere virkelighedsnært og motiverende for eleverne.
- Eleverne får mulighed for at bruge virksomhedens lokaler i udviklingen.
- Tværfaglige projektuger på tværs af årgange.

NIVEAU 4 Praktikophold

- Praktikopholdet kan være af kortere eller længere varighed, hvor elever indgår i funktioner eller løser opgaver, som ligner en rigtig jobsituation.
- Praktikken er tilpasset elevernes faglighed og alder, og der er tid til, at virksomheden følger eleverne tæt.
- Er særligt relevant ifm. elevernes afklaring af fremtidige uddannelses- og jobønsker.

NIVEAU 5 Adoption

- Adoption er et tæt samarbejde, hvor virksomheden 'adopterer' en klasse, eventuelt i flere år.
- I samarbejdet foregår der både aktiviteter på virksomheden og på skolen. Klassens lærere har således mulighed for at tænke virksomheden ind i forskellige fag, emner og undervisningssammenhænge.

På alle fem niveauer er der implicit et kompetenceudviklingspotentiale for lærerne. Den faglige sparring med medarbejderne fra virksomhederne, såvel som læring om uddannelsesmuligheder og fagbredden i den enkelte virksomhed, er nogle af de positive sidegevinster alle samarbejdsformer vil bibringe.

Et samarbejde kan være direkte møntet på lærerne og gerne i samarbejde med ungdomsuddannelser. Kompetenceudviklingen kan tilrettelægges som kursusforløb, læringsdage eller møder, hvor der er fokus på, at lærerne får ny viden og inspiration samt opdaterer deres kvalifikationer både på faglige områder og i forhold til vejledning af eleverne om job- og uddannelsesmuligheder.

Kompetenceudvikling af lærere

- Virksomheden tilbyder faglig opdatering eller nye kompetencer til lærerne.
- Kursusforløb, læringsdage eller møder, hvor der er fokus på, at lærerne får ny viden og inspiration.
- Ajourføring af kvalifikationer på faglige områder, i forhold til vejledning af eleverne om job- og uddannelsesmuligheder.
- Undervisning med fokus på innovation og entreprenørskab.

9 GODE GRUNDE TIL SAMARBEJDET

Skole-virksomhedssamarbejde skal give merværdi for begge parter, men for virksomheder kan det være vanskeligere at se værdien af et samarbejde. Herunder er 9 gode grunde til at indlede et samarbejde:

- Virksomheden bidrager til at gøre undervisningen endnu bedre, så eleverne bliver dygtigere og mere motiverede for læring.
- Samarbejdet giver eleverne indblik i virksomhedens arbejdsopgaver, metoder og produkter og kan vise eleverne muligheden for uddannelse og fremtidigt job inden for virksomhedens felt.
- Virksomheden får værdi af samarbejdet ved at få nye og unge blikke på virksomheden og dens produkter (børn og unge er stærke og bevidste forbrugere).
- Udfordringer kan løses af eleverne, som vil se med helt andre øjne på problemer og løsninger, end virksomheden er vant til.
- Virksomheden bliver kendt i lokalområdet af lærere, elever og deres forældre - både for deres produkter og services, men også som arbejdsplads og bidragsyder til den lokale udvikling.
- Det lokale rekrutteringsgrundlag for virksomheden styrkes.
- Samarbejdet bidrager til opfyldelse af virksomhedens CSR-strategi (Corporate Social Responsibility).
- Virksomhedens medarbejdere bliver motiverede og oplever arbejdsglæde, når de får mulighed for at fortælle om deres arbejde og uddannelsesbaggrund.
- Skole-virksomhedssamarbejde er en god historie i medierne.

Det skaber værdi...

- Eleverne får indsigt i arbejdslivet og bliver klædt på til fremtiden, hvor kompetencer som mod, selvtillid og det 'at kunne mestre noget' er helt afgørende.
- Der skabes en kobling mellem teori og praksis i undervisningen.
- Elevernes læring og trivsel styrkes gennem den anvendelsesorienterede undervisning.
- Der skabes tid og rum for at afprøve færdigheder og kompetencer, som eleverne har tilegnet sig i den faglige undervisning.
- Der bidrages til variation i skoledagen og til at differentiere undervisningen, så den imødekommer den enkelte elevs faglige niveau.

Hjørring Kommune

Hjørring Kommune
Børne- og Undervisningsforvaltningen
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring
Telefon 72 33 33 33
hjoerring@hjoerring.dk
www.hjoerring.dk